

*POHJOIS-KARJALAN PELASTUSLAITOS
ENSIHOITOPALVELU*

**LÄHELLÄ IHMISTÄ,
NOPEASTI JA
TEHOKKAASTI**

*POHJOIS-KARJALAN PELASTUSLAITOS
SAIRAANKULJETUKSEN TUOTTAJANA*

Suomessa viidenneksi suurin

ENSIHOITOPALVELU P-K:n PELASTUSLAITOKSESSA

- 15 sairaankuljetusyksikköä
- 121 henkilöä mukana sairaankuljetuksessa
- Sairaan kuljetustehtäviä n. 21 000, 68% alueen ensihoitotehtävistä
- Ensivaste jokaisella asemalla, 21 yksikköä
- Ensivasteessa mukana n. 300 henkilöä
- Ensivastetehtäviä n. 1000
- Olemme mukana kaikkien Pohjois-Karjalaisten ensihoidossa (saku 73%, EVY 100%)

AIVOHALVAUS JA ENSIHOITO SAIRAALAN ULKOPUOLELLA

- OIREIDEN TUNNISTAMINEN
- TILANNEARVIO
- HOITO
- KULJETTAMINEN
- ENNAKKOILMOITUS
- POTILAAN LUOVUTTAMINEN
- AIKAIKKUNAN MERKITYS TOIMINTAAN
- UHKAKUVAT JA MAHDOLLISUUDET

AIVOHALVAUKSEN OIREET

- Toispuoleinen raajaheikkous
- Toisen suupielen roikkuminen
- Puheen tuoton tai ymmärtämisen häiriö
- Tasopaino- tai kävelyvaikeus
- Jäykistely, neliraajaheikkous
- Epäselvä puhe

Muista!! Ohimenevinä nämä oireet voivat olla ”ennakkovaroitus” tulevasta aivohalvauksesta!!!!

AIVOHALVAUS JA ENSIHOITO OIREIDEN TUNNISTAMINEN

- MAALLIKKO → neuvonta ja valistus
  - HÄKE → vastemääritys (A-D) → vaikutus potilaan saavuttamiseen
  - ENSIHOITOPALVELUN YKSIKÖT
    - EVY
    - SAKU
- Koulutus ja ohjeistus

AIVOHALVAUS JA ENSIHOITO TILANNEARVIO

VÄLITÖN TILANNEARVIO

- ABC + TAJUNTA
- OIREET → VOIKO KYSEESSÄ OLLA AIVOHALVAUSPOTILAS??!
- Oireiston alkaminen
- Muut oireet
- Perussairaudet
- Lääkitys
- Toimintakyky

AIVOHALVAUS JA ENSIHOITO TILANNEARVIO

TARKENNETTU TILANNEARVIO

- MITATTAVAT PARAMETRIT (RR, SaO₂, B-gluc, EKG, Alko)
- NEUROLOGINEN TILA
  - GCS
  - lihasvoima, pupillat, vammat, näkökyky, niskajäykkyys (muista vamman mahd.!!)

TOISTA ARVIO TARVITTAESSA

AIVOHALVAUS JA ENSIHOITO HOITO

ILMATIE, HENGITYS, VERENKIERTO

- Tukeminen ja ylläpito
- Tajuissaan → selällään
- Tajuton → kylkiasento
- aot aina ”terveeseen” raajaan
- Muista aivojen autoregulaatiomekanismi → ei RR alentavaa lääkettä, hypotensio → jalat ylös + Ringer 10ml/kg
- Kouristelun, pahoinvoinnin ja hypoglykemian hoito
- Hoitotoimenpiteet eivät saa viivästyttää hoitoon pääsyä

AIVOHALVAUS JA ENSIHOITO KULJETTAMINEN

- HÄLYTYSAJONA (B) HOITOPAIKKAAN, JOSSA ON LIUOTUSHOITO MAHDOLLISUUS
  - kuljetusasento selällään/kylkiasennossa
  - konsultoi jos potilas laitoshoitopotilas
  - kaikki potilaat, joilla on ollut ohimeneväkin halvausoireisto, on kuljetettava vähintään perusterveydenhoitoon lääkäriin

Kuljetus aloitettava viivytyksettä

AIVOHALVAUS JA ENSIHOITO ENNAKKOILMOITUS

TEHDÄÄN AINA JOS

- Liuotushoitoon sopiva oireisto ja tilanne
  - Aikaisemmin omatoimisella aivohalvausoireisto
  - Peruselintoimintojen häiriö
- ”AINA KUN KULJETETAAN
HÄLYTYSAJONA (A,B)”**

AIVOHALVAUS JA ENSIHOITO LUOVUTTAMINEN

- TARKKA KIRJALLINEN DOKUMENTAATIO, JOSSA MYÖS POTILAAN AIKAISEMMAN TERVEYDENTILAN/VOINNIN TUNTIJAN YHTEYSTIEDOT
- SELKEÄ VERBAALINEN ”RAPORTTI”
- HOITANEEN YKSIKÖN YHTEYSTIEDOT?!

AIVOHALVAUS JA ENSIHOITO AIKAIKKUNAN (3h) MERKITYS?

- Pitääkö vaikuttaa sairaalan ulkopuolisen ensihoidon toimintaohjeeseen?
- Pitäisikö olla sairaalan ulkopuolisessa ensihoidossa pidempi? → Jotta kaikki varmasti saisivat asianmukaisen mahdollisen hoidon
esim. jos löydetty aamulla sängystä → kuka tietää milloin oireet tulleet (7h sitten vai 7min sitten)
- Sairaalan ulkopuolinen järjestelmä ei voi päättää kuka saa mahdollisuuden hoitoon ja kuka ei sulkemalla aikaikkunan

AIVOHALVAUS JA ENSIHOITO UHAT JA MAHDOLLISUUDET

UHKAKUVIA

- Toimintavalmiusajan kasvu (lähtöaika, asemaverkosta ei vastaa riskejä)
- Resurssien väheneminen
- Kentän toiminnan epätasaisuus
- Koulutuksellisten resurssien vähyys

MAHDOLLISUUDET

- Vaikuttaa yksilön ja perheen elämänlaatuun positiivisesti
- Vaikuttaa kunnan menoihin vähentyneinä hoito- ja kuntoutuskustannuksina (sekundaaritullos) → vaikutus koko loppuelämän ajan
- Vaikuttaa pienellä panostuksella olennaisesti kansanterveyteen ja talouteen

ONNISTUNUT AIVOHALVAUSPOTILAAN HOITO

**ONNISTUNEEN AIVOHALVAUSPOTILAAN
HOIDON FYYSISET, PSYYKKISET JA
SOSIAALISET VAIKUTUKSET HUOMATTAVIA
YKSILÖLLE JA YHTEISKUNNALLE!**

VAATII

- **Hoitoon osallistuvilta sitoutumista, kouluttautumista, tietojen/taitojen ylläpitoa**
- **Asennemuutosta??! (vanhan pois oppimista)**
- **Selkeää ohjeistusta kaikille organisaation tasoille**

ENSIHOITO SAIRAALAN ULKOPUOLELLA AIVOHALVAUS, PÄHKINÄNKUORESSA

- **NOPEA TAVOITTAMINEN (HAV)**
- **OIREIDEN TUNNISTAMINEN**
- **ABS + OIREIDEN MUKAINEN HOITO**
- **NOPEA KULJETUS SUORAAN LOPULLISEEN HOITOPAIKKAAN**
- **AIVOHALVAUKSEN PRIMAARIHOITO KENTÄLLÄ MAHDOTON, VOIDAAN KUITENKIN OLEELLISESTI VAIKUTTA A POTILAAN LOPULLISEEN SELVIYTYMISEEN OSALTAMME**

*POHJOIS-KARJALAN PELASTUSLAITOS
ENSIHOITOPALVELU*

**LÄHELLÄ IHMISTÄ,
NOPEASTI JA
TEHOKKAASTI**